

Een praktisch schoolexamen voor alle vakken

Op vmbo-school Het Element in Amersfoort omvatten álle school-examens een grote praktische opdracht; niet alleen de praktijkvakken, maar ook de avo-vakken zoals Engels, biologie en wiskunde. Waarom ze dat doen, daarover vertellen examensecretaris Geert Smalbrugge en adviseur onderwijs & kwaliteit Mirjam Lenters-Vinke. Een tipje van de sluier: het daagt de leerlingen uit.

Mirjam
Lenters-Vinke

“Door te werken met projecten dagen we onze leerlingen op verschillende manieren uit.”

Vo-scholen mogen hun schoolexamens zelf vormgeven, passend bij de visie van de school. Toch maken lang niet alle scholen daar gebruik van. Een school die dat wel doet, en inmiddels landelijk als voorbeeld geldt, is vmbo-school Het Element in Amersfoort. “Het formuleren van onze nieuwe visie in 2018 vormde aanleiding om ook weer eens met een frisse blik naar de schoolexamens te kijken”, vertelt Mirjam Lenters-Vinke, adviseur onderwijs en kwaliteit op Het Element en tot voor kort examen-secretaris. “Het motto van onze school is ‘Waar passie en talent samenkomen’. We willen onze leerlingen graag op verschillende manieren uitdagen, daarom werken we bijvoorbeeld ook met projecten. In overleg met de docenten is daarbij aansluitend het PTA herzien.”

“We willen leerlingen toetsen op een manier die bij hen past”, zegt Geert Smalbrugge, die als examensecretaris het stokje dit jaar van Mirjam overnam. “Bij avo-vakken is de insteek vaak: tafeltjes uit elkaar, toets voor je neus en laat maar zien wat je geleerd hebt. Maar leerlingen van de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg zijn dóeners. Die theoretische testen doen hen eigenlijk geen recht.” Mirjam: “Bij de school-examens toetsen we daarom niet meer alleen vanuit theoretische kennis, maar ook vanuit vaardigheden en interesses.”

Talenten laten zien

Hoe ziet dat er in de praktijk uit? In de PTA's op Het Element zijn ook voor alle avo-vakken praktische opdrachten opgenomen die leiden tot een duidelijk eindproduct, waarbij de leerlingen hun talenten kunnen laten zien. Voor Engels maken leerlingen bijvoorbeeld een Engelstalig tijdschrift, waarbij ze verschillende vormen mogen gebruiken: ze houden een interview, schrijven een boekrecensie en maken een verslag over een Engelstalige film. Voor biologie voeren de leerlingen een onderzoek uit naar dierverblijven in dieren-tuinen. Ter afsluiting brengen ze een bezoek aan Dierentuin Amersfoort, waar ze onder meer met diervverzorgers praten: klopt het wat ze bedacht hebben, zou dat werken in de praktijk? Ook voor wiskunde kwam er een meer praktische insteek: docenten vroegen aan leerlingen welke onderwerpen ze interessant vonden, en ontwierpen vervolgens wiskundevraagstukken die daarbij aansloten. “We zijn overigens zeker niet tegen de gewone *oldschool*-toetsen”, benadrukt Geert. “Als je die helemaal uit het PTA haalt, sla je ook de plank mis.” “Uiteindelijk draait alles om balans”, vult Mirjam aan. “Je wilt in je PTA niet te veel en niet te weinig toetsen, je wilt een afgewogen mix in de verhouding praktisch en theoretisch, én je wilt dat de toetsen een goed afsluitend karakter hebben.”

Spreiding

Voor vmbo-scholen die ook meer praktijk-opdrachten in de schoolexamens van de avo-vakken willen opnemen, hebben ze een praktische tip: ‘Kijk niet alleen naar de inhoudelijke afstemming binnen het PTA, maar stem ook het examenrooster zorgvuldig af met collega's van de verschillende vakken.’ Mirjam: “De leerlingen werken een hele periode aan de praktische opdrachten. Aanvankelijk waren die voor alle vakken ingepland in de vierde periode van leerjaar drie. Dat bleek echt teveel, dus inmiddels zijn de inleverdata voor de praktische opdrachten meer verspreid over het schooljaar.” En verder geldt voor de school-examens hetzelfde als voor het curriculum in het algemeen: alles blijft steeds in ontwikkeling. Geert: “Misschien kan er nog meer afwisseling in de opdrachten komen, bijvoorbeeld. Er blijft altijd wel iets te wensen over. Het is nooit af.”

“We willen leerlingen toetsen op een manier die bij hen past.”

Geert
Smalbrugge